Ч. 125. Львів, неділя, дня 14. падолиста 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Преважна справа.

(Відень, 10. падолиста 1915.)

На останніх нарадах „Загальної Укр. Ради“ ухвалено на внесеннє посла дра Трильовського потребу установлення за границею постійних делеґацій „Заг. Укр. Ради“, зложених з послів та з журналістів. Президія має предложити „Заг. Укр. Раді“ відповідні внесення.

П. др. Трильовський порушив справді важну річ. Сего року зроблено вправді дуже богато для поінформовання заграниці про українську справу — більше, чим за цілі десятиліття попереду. Особливо заслужив ся в тім „Союз визволення України“. Його видавництва появились масово аж на дванайцяти европейських мовах, а делеґації його працювали в Туреччині, Болгарії, Румунії, Швеції, Німеччині, Італії, Швайцарії, Анґлії і Америці, інформуючи чужу пресу, чужих політиків та публіцистів, „Союз“ і тепер удержує свої постійні бюра в Швайцарії, Німеччині та на Балкані, остаючи в зносинах і з другими краями та видаючи дві чужомовні часописи: „Ukrainische Nachrichten“ і „Rèvue ukrainienne“. Поза тим — о скілько йде о німецьку публику — зробили своє й брошури пп. дра Евгена Левицького (дві), Донцова. дра Кушніра, дра Рудницького, дра Цегельського (три), дра Лозинського (три), проф. дра Пулюя Verrax'a Observator'a, „Austriacusa“ і періодичні видавництва „Ukrainische Rundschau“. „Ukrainisches Korrespondenzblatt“ і т. д. Мадярська публика дістала брошуру дра Рудницького в пристосованю дра Стрипського. Американська має в руках брошурки, видавані нашими американськими земляками. В Англії популяризує нашу справу мимо тяжких обставин, приятель української справи, п. др. Жорж Рафалович. Не згадувати вже про Росію, де інформативну роботу — о скілько се можливе в російських цензурних умовах — веде „Украинская Жизнь“ (місячник у Москві) та появляють ся часто голоси у щоденній пресі.

Здавало-би ся, що дуже богато зроблено для спопуляризовання української справи. А одначе все таки що-раз то показуєть ся, що зроблено ще за мало та що є широкі круги не то публики, але міродатних осіб, котрі про українську справу не мають й такого поняття, що про остров Гонолюлю. І то не треба далеко таких осіб шукати. Думаємо, що навіть нашим читачам доволі часто доводить ся з ними стрічатись. Коли порівнати обзнакомленнє і заінтересованнє в Европі справою польською, а нашою, то виходить, що поза одною Німеччиною а по части Туреччиною і Болгарією, де пп. Мелоневський і др. Ганкевич справді штурмом взяли опінію — обзнакомленнє і заінтересованнє українською справою далеко і значно слабше. Се можна помічати і в Австрії та Угорщині. Скільки-ту не пишеть ся і то як пишеть ся про справу польську, а натомість як мало (з виїмкою „Reichspost“, часом „Pester Lloyd-y“ та деяких провінціональних часописів) та як баламутно, а то часто й неприхильно, про справу українську. Не диво, що широкі круги австро-німецької чи мадярської інтеліґенції, з яких рекрутуєть ся офіцерський корпус, оперуючих на нашних землях армій, несвідомі а часто й хибно поінформовані в нашій справі.

Доводилось недавно одному з українських послів розмовляти з одним австро-німецьким послом і публіцистом з фаху, виїмково обзнакомленим з укр. справою. „Ви за мало чужих інформуєте — казав сей посол-публіцист. — Те все, що видаєте, добре, але воно доходить лише до кількох тисячів, з яких лише кілька соток завдає собі труду прочитати яку-небудь з ваших брошур. Мало-кому цікава ваша історія чи ґеоґрафія, але що инше ви як політичний чинник. А на політичні круги треба ділати пресою, масово, на сотки тисяч людей! А сего вам недостає! Ви не маєте пресових бюр ані корреспонденцій, як роблять се инші, не маєте корреспондентів в военних пресових кватирах, де є хмари публіцистів, яких можна об'єктно інформувати, не опановуєте, що так скажу: біржи журналістичної. Се ваш промах. Ось-така „кореспонденція“, листок, свисток, на одній стороні задрукований, що дня всего кілька депеш чи комунікатів принесе. Але все преса з него витинає готову депешу і вістку про те, що сталось в Києві чи у Львові, читає завтра два-три міліони осіб. Так робить ся сегодня! Ви трохи остали позаду.“

Щож сказати на сї слова прихильного нам чужинця?

— Він не знає, що в нас нема того, чим движесь публіцистична махіна: Гроша, гроша і ще раз гроша. Але всеж таки і з того, що він каже, дещо можна було доси зробити. Бо спитаймо: Чому нема в пресовій военній кватирі ні одного українського публіциста, що при тім були і проворним політиком та бувалим чоловіком? Єсть-же в нас посли, публіцисти, університетські професори, письменники і т. д., що надають ся якраз до сего. Чому сидять вони з заложеними руками, або роблять роботу, що й инші з'уміють її робити, або бють „айнцики“ по „гофах“? Чому бодай по одному з таких людей не всадить ся до нашої та німецької пресової военної кватири? Або спитаймо: чому доси нема у Відни „пресового бюра“, що ловило-би все, що про нас де пишесь та говорить ся, і через свою „корресподенцію“ розносилоби вісти про нас до всіх редакцій та парувало-би кожній удар проти нас? — І до того люде є „досвідні, випробовані, меткі. Що більше: ходили слухи, що „Заг. Укр. Рада“ рішила щось таке на внесеннє д-ра Цегельського з'орґанізувати, навіть установлено вже склад бюра; аж десь потім чомусь пропала справа по нинішний день.

Одні кажуть: „не стало гроша“ — другі: „пішло о особи“. — А на нашу думку, одно і друге не оправдує занехання. Правда — пробував „Союз“ заступити недостачу такого бюра і корреспонденції та розсилати комунікати про окуповані українські землі. Але в него і так навала роботи і видавництв — поглянько лише на сї стоси, що він видає! А комунікати, биті як листи на машині та розсилані від часу до часу, далеко не заступають кореспонденції.

Та внесок д-ра Трильовського мав і другу справу на думці: посольські делеґації Заг. Укр. Ради“ з характером заступництва, за границею. І се річ преважна. Польський „Нар. Комітет“ має такі делеґації в Константинополи, Софії, Берліні і то зложені кожня з поважних пригожих людей. Чомужби не могла мати їх „Заг. Укр. Рада“, як має їх бодай деякий „Союз“? — Тоді не лідшивали-би ся під її делеґатів неодвічальні одиниці, що лише компромітують нас перед світом. — От сидить у Берліні посол д-р Евген Левицький. Читаємо, що тижня по кілька знаменитих його статей в найпочитнійших ґазетах Німеччини і Швайцарії; зачуваємо, що він дає відчити, інформує політиків. Дяка йому за се. Аж справді дивно, чому не установлено його доси делеґатом „Заг. Укр. Ради“ на Берлін, чому не додано йому до помочи цілого бюра, як се зробили Поляки, з рамени котрих сидить там і оден гофрат-посол і кількох знаменитих публіцистів? Правда — п. д-р Евг. Левицький не є гофратом, але всі ми знаємо його знамените перо, його політичний досвід, міру і бистроту. Гофратів в нас не гатити на вози, а д-р Евг. Левицький всеж дуже поважний чоловік. Або знов їздив посол Дашинський до Берліна, Християнії, Штокгольму. Чому де хто з наших послів не міг поїхати, зробити кількадесять візит, інтервю і т. д.

Правда — були на Балкані п. Цегельський і Баран, в Скандинавії (з рамени „Союза“ п. Назарук і ще дехто, в Софії сидить з рамени „Союза“ д-р Ганкевич Лев). Але все-ж посли не є послами, а ще й до того, коли мають повновласть „Заг. Укр. Ради“, то инаше їх „таксують“. — А так Заг. Укр. Рада ніде ні в Европі ні в Америці — не має свого заступника (приватні мужі довіря одиниць не є повновласниками „Заг. Укр. Ради“,) а натомість подають ся за таких ніби заступників будь-щобудь може за мало поважні.

Отсї прогалини повинні бути виповнені. Колись мусить скінчитись війна. Буде мирова конференція. Там, де вона буде, треба буде мати людей, що мали-би вже знакомства серед дипльоматів і міродатних публіцистів. Треба мати за собою підготовлену опінію держав, також і невтральних. Чому про се не думає ся і не підготовляєть ся сего вже тепер висилкою послів-делеґатів до столиць Европи.

Виведім самі свою справу з галицького закамарка у світ. Попрацюймось з політикою, що не сягала поза славетні галицькі рогачки. Бо ми самі свою справу часто-густо обезцінюємо, не трактуючи її як міжнародньої квестії сотворення української держави а бодай автономії всеї України, а як „домашню справу“ одної з воюючих сторін. Се не українське ставленне справи. Не стільки-ж світа, що в вікні...

Вістник Союза визволення України.

Становище політичної преси підчас війни звичайно зростає і кріпшає, бо военні події розбуджують загальний інтерес і збільшають число передплатників. Военний час є, як кажуть, „золотим жнивом“ для ґазет. Так буває звичайно, — але є й виїмки. У такім виїмковім положенню знайшла ся підчас теперішньої війни українська преса. Російська інвазія на

цілий довгий рік здержала правильний розвиток нашого дневникарства, бо російський царат уважав для себе небезпечною пропаґанду „мазепинства". Наша політична думка схоронила ся на той час до центра Австрії, — туда пішли й галицькі ґазети.

Але спеціяльні умови военного часу викликали потребу нового освітлення важних подій, привели потребу окремих видань. Появили ся нові часописи, присвячені нашим справам і інформації чужих кругів.

Особливу увагу серед тої военної публіцистики займає „Вістник Союза визволення України". Основав ся він з початком війни з Росією, ще в Галичині, але перші числа появили ся у Відни і там він виходить до нинїшнього дня. Він появив ся як орґан репрезентації закордонних партій, що стоять на становищі независимости України від Росії, — був призначений для висвітлення становища сепаратистичних течій, для інформації українського громадянства в Галичині, по части теж для полонених Українців-салдатів.

Перші числа Вістника лише виїмково заходили до Галичини, передираючи ся через военні позиції, — вони будуть належати до бібліоґрафічних „білих круків". Тепер Вістник став вже приступний для кождого і знакомлять ся з ним чимраз ширші круги.

Вістник згідно зі своїм призначеннєм присвячений головно справам України під Росією. В тім його спеціяльний інтерес. Здобути відомости про відносини в Росії через кордон, стережений військом і се в час, коли скасовано всю українську пресу в державі царя — се не легка річ. А все таки Вістник у кождім числї приносить незвичайно цікаві відомости, добуті не знати вже якою дорогою, — про життє Українців під російським ярмом. Від важних маніфестаційних виступів в обороні українства до дрібних звісток з ріжних центрів України, — від статей у столичній пресї до незначних провінціональних видань, — від проклямацій уряду до особистих вістей, — все знаходить свій відгомін у „Вістнику". Щоби мати про се близше понятє, вистарчить переглянути менші замітки з біжучого українського життя, що містять ся у відділї Вісти.

Вичислимо більш інтересні:

Харківська міська ради Шевченкови, квітці і Лисенкови, закінченнє історії зі школою ім. Сергія Грушевського, товариство несення помочи населенню України, Вісти з Сибіру, Співчуттє московського зїзду поневоленим народам, галицькі діти в Росії, москвофільські часописи в Київі, домагання Українців, Музей, могила та школа Куліша, Київський відділ „Галицко-русскаго общества", масове висиланнє укр. інтеліґенції на Сибір, українська депутація в Петербурзї, лист з Сибіри, промова А. Александрова про укр. пресу, евакуація Київа, протест чернигівського ґубернатора, В Київі, з життя Українців у Камінцї подільськім, Українські книжки для полонених, з Репресії, Почаївський монастир, Український комітет опіки над утїкачами в Москві, Евакуація Камінця подільського, Знищеннє Волині. Богато матеріялу подано також про землї окуповані Австрією і Німеччиною, спеціяльно говорено теж про долю евакуованих селян в Росії.

Важнїйші події мають окреме освітленнє і спеціяльні статї.

Таксамо звертаєть ся пильна увага на загальні події у Росії особливо на діяльність революційних кругів. Головним референтом таких справ є добрий знавець російського життя М. Трацький. Діяльність думи, стан російської армії, зміни в адміністрації, все те знаходить оцінку у Вістнику.

Ряд статей присвячено відношенню України до ріжних народів Европи: в останнїх числах є нпр. замітки про Болгар і Білорусів, справоздання з нїмецької й анґлійської преси і ин. і ин.

З внутрішного нашого життя Вістник дає богато місця стрілецькій орґанізації, — особливу цїну мають образцї пера д-ра Осипа Назарука. Окремий огляд має діяльність українських товариств в Галичині підчас російської інвазії. Дещо є з життя нашої еміґрації в Австрії. Є теж вісти з Угорщини, Америки і ин.

Містить також Вістник белетристичний матеріял — досить згадати імена О. Ленкого, П. Карманського, В. Пачовського.

Спеціяльної реклями Вістник не потребує. Хто цікавить ся Великою Україною, хто інтересуєть ся війною з Росією, хто хоче зрозуміти значіннє російської України для нашої будуччини, той не може обійти ся без Вістника визволення України. Про наші симпатії для великого дїла заініціованого закордонними земляками не потребуємо говорити — на сходї наша будучність.

Урядові военні звідомлення.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 12. падолиста 1915.

На російськім фронтї.

В борбах на північний захід від Чарторийська полонили ми вчера 4 офіцерів та 230 жовнїрів. Коло Сапанова відкинули ми численні нічні наступи. За нашим фронтом Путилівки зловили ми на звідах російського офіцера з полку піхоти ч. 407, котрий перекрав ся в австрійському мундурі через наші лїнії. Офіцерські відділи провірили, що над Корминoм на південь від Ґараймівки неприятельські війська вбивали наших ранених жовнїрів. Тут також приловлено російські стежі в австрійських мундурах.

На сербськім фронтї.

На цїлим фронтї розвинулись бої серед погонї. В долинї Ібару нїмецькі війська взяли приступом Боґутовац та височини по обох сторонах.

Армія ґенерала Ґальвіца приближаєть ся до хребтів височин гір Ястрапацу. Нова добича виносить 1400 жовнїрів, 11 армат, 16 амунїційних ваґонів та понтоновий трен.

Болгарська армія виборола перехід на цїлому фронтї Морави.

На італїйськім фронтї.

По досить спокійній ночи повторив ся вчера перед пол. на цїлім боевім фронтї передвчерашнього дня сильний італїйський артилерійський огонь. Потім ворожа піхота почала безнастанно атакувати Горицький примісток і височину Добердо. Всї наступи знов зломили ся серед страшних втрат ворога. Наші відділи міцно держать всї свої становища. Ворожі наступи коло Заґори і в области Врсіц зустріла та сама доля, що головні атаки. На фронтї Доломітів Італїйцї також в останнїх днях даром атакували наші становища на шпилї і боках Коль ді Ляна. Урядові донесення італїйської військової управи про події в сїй области є зовсїм фалшиві і можуть опирати ся тільки на невірних звідомленнях.

Заступник шефа Генерального Штабу
фільдмаршалок-поручник Ф. Гефер.

---

1)

Сват.

Історичне оповіданнє з волинського життя XVII століття.

I.

Недалеко від Луцька, над річкою Полонкою, серед ярів та горбків, лежить убоге село Несвіч. Оточене з усїх боків лїсами, воно соромливо ховаєть ся в долинї, немов почуває, що його теперішній убогий стан нї трохи не відповідає його славній минувшинї.

Хто-б і подумав, що се злиденне село було колись родинним гнїздом відомих в лїтописях волинських князів Несвіцьких, правдивих нащадків одного з стародавнїх удільних князївських родів! В XV ст. князї Несвіцькі о стільки розбагатїли, і рід їх так розріс ся, що з його виділились чотирі окремі князївські родини: Збаражські, Вишневецькі, Порицькі й Воронецькі Тодї з Несвіцькими сталось те, що часто лучаєть ся з рослинами; молоді паростки з часом все росли та дужчали, а старий стовбур вянув та сох, і під кінець XV ст. Несвіцькі до останку виродились в дрібну шляхту і збулись князївського титулу. Не змоглись вони навіть вдержати в своїх руках стародавнє родинне своє гнїздо: Несвіч переходив з рук в руки і в половинї XVII ст. належав до маєтностей Брацлавського каштеляна Ґабріеля Стемпковського — людини чужої для краю, одного з тих лядських приходьків, яких безлїч сунулось тодї на Україну і які так швидко вміли багатїти на нашій землї.

І пан Стемпковський за недовгий час володїння Несвічем встиг перетворити глухе село в пишну резиденцію польського маґната. Тут був міцний замок, та не абиякий земляний замочок, які будували старосвіцькі волинські пани, а справжня фортеця, з постійною мілїцією з найманих драґунів та гайдуків, під командою нїмця капитана; тут була величава панська палата, в якій трохи не щодня відбувались бучні банкети. Взагалї тут провадилось веселе, свавільне, сите та пяне життє, яке так манило місцеву дрібну шляхту, що недавно тільки стала кидати, разом з батьківською вірою, і всю рідну старосвіщину та переймати польські звичаї, як щось ніби-то більш культурне й шляхетне. І ласкавий господар радо вітав у себе шляхту трохи не з цїлого воєводства і не задля того тільки, що сього вимагала польська гречність і гостинність, — нї він мав з сього свою вигоду: адже-ж голос найдрібнїйшого шляхтича важив на сеймі чи на сеймику рівно стільки-ж, як і голос найбільшого маґната, а через те виходило так, що хто вів за собою слухняну шляхту, той міг вертїти, як хотїв, справами не одного свого повіту, але й цїлого воєводства. Там, у Несвічу, у своїй роскішній палатї, серед бучного бенькету, пан каштелян гуртував свою сеймову партію і научував її, як треба поводитись в тій чи иншій громадській або й його особистій справі; там відбувались таємні наради й конспірації проти його недругів, там же, як коли, замислялись й обмірковувались лихі, криваві учинки.

Ось і в день, 6. лютого, 1648 р., в Несвічу було повно гостей. Пан каштелян справляв пишний похорон своїй матері, з якого поводу зібралась сюди велика сила значної, а особливо дрібної шляхти з цїлого воєводства Волинського. Мав намір прибути й сам воєвода, князь Адам Сангушко-Коширський, але його затримав в Локачах несподїваний напад подаґри. Зате прибув з Луцька його небіж, ясневелебний ксьондз-біскуп Микола Красицький, суффраґан Луцький, який сукупно з кількома канонїками й правив похоронну відправу в Несвічському костелї, збудованому вже новим дідичом.

Скінчив ся сумний обряд, поховали помершу, і шляхта юрбою рушила на поминальний обід.

В просторій їдальні на почесному місцї засїдає ксьондз-біскуп, чоловік середнього віку, високого росту й помірної ситости. Горбатий ніс, щільно зтулені губи, густі зрощені брови, раз-у раз виблискуючі сталевим блиском чорні очі — свідчать про залїзну волю сього чоловіка, або, краще сказати, про незломну, запеклу упертість, і разом з тим справляють якесь неприємне, відпихуюче враженнє, тим більше, що у біскупа був різкий, скрипливий голос і занадто меткі та острі рухи, так мало відповідні його станови: За тим-же столом містились канонїки й більш почесні гостї: вельможний пан Генрих Кашовський, каштелян Венденський, князь Владислав-Домінїк Заславський, староста Луцький, князь Григорій Святополк-Четвертинський, підкоморій Луцький, пан Андрій Лїневський, суддя земський Луцький, пан Филон Єловицький, войський Володимерський Юрій Гораїн, писар земський Володимерський, і инші primores. Дрібнїйша шляхта трапезувала в инших покоях. Сам господар не сїдав до стола і щораз обходив гостей.

Серед застільної балачки пан Лїневський висловив здивуваннє, що між присутними немає нїкого з панства Станїшевських, шляхтичів досить заможних і близьких сусїдів пана каштеляна. При однїй згадцї про сих панів в очах біскупа блиснули вогники, і він так поривчато відкинув ся на спинку крісла, що дубова мебіль трохи заскрипіла.

— Я знаю, — гнївно загомонїв він, — чом тут немає їхмостів Станїшевських. Нечисте сумлїннє перешкоджає їм бути там, де вони можуть зустрітись зо мною.

Всї присутні добре відали, на що натякав ксьондз-біскуп. Колись-то він товаришував з небіжчиком Яном Станїшевським, ключником Луцьким і секретарем королївським, який вмираючи назначив його, сукупно з Литовським канцле-

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

На фронті нічо нового. В воздушній борбі два анґлійські воздухоплави зістали застрілені. Третій летів на землю поза нашим фронтом.

На східнім фронті.

Ґрупи військ пільних маршалків ґен. Гінденбурґа, кн. Леопольда баварського:

Нема нічо єственного.

Ґрупа військ ґенерала Лінсінґена:

Німецькі війська, що вчера досвіта відкинули на полудне від залізниці Ковлі—Серни російський наступ, полонили 4 офіцерів і 230 жовнірів.

На сербськім фронті

Погоня за неприятелем тріває дальше: На південь від лінії Крагєво—Тртєнік перейшли ми через перший гірський хребет. В долині Расіни на полудневий захід від Крусевацу наші війська дійшли до місцевости Дуплї. Дальше на схід дійшли ми до Сібаве та до лежачої побіч Бібрської Бані. Вчера полонено 1700 жовнірів та здобуто 11 армат.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ БОЛГАРСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 10. падолиста 1915.

Нині віднесли ми успіхи над Анґлійцями і Французами в области Градско—Клепа. около 16 кільом. на північний схід від Прілєпу. Тут неприятельські війська старались виконати наступ на правий беріг Вардару, — але їх відкинено та прогнано.

На инших фронтах положеннє не змінило ся.

Погоня за неприятелем тріває дальше.

Европейська війна

Розвязаннє грецького парляменту.

АТЕНИ (Ткб). Бюро Райтера доносить: Парламент зістав розвязаний: Нові вибори відбудуть ся дня 19. грудня.

Війська коаліції в Сербії.

СОЛУНЬ (Ткб). Анґлійську лінію в Сербії, котру значно укріплено, пересунено знова на північ. Через се облекшено задачу Французів, котрих рухи на крилах зменшують натиск на Сербів в просмику Бабуни. З північної части Сербії не приходять ще певні відомости. Та є очевидно, що сю часть краю треба вважати за втрачену. Анґлійці розпочали будову нового табору 10 кільом. від Солуня.

Провіянти для Сербії через Альбанію і Чорногору.

ЛІОН. (Ткб) „Republic in“ доносить з Барі: кораблі почвірного порозуміння висаджують в Антіварі і Дураццо на сушу великі засоби живности і амуніції для сербської армії. Постійна служба запровіянтовання для Сербів через Чорногору і Альбанію є вже запевнена мимо недогідної пори року та лихих доріг.

Ґенерал Путнік не уступив.

ПАРИЖ. Турецьке грецьке посольство заявляє, що воєвода Путнік всупереч донесенням, сам дальше кермує операціями сербського війська. Сербське правительство не думає про мир. Серби більше чим колинебудь вірять в свою будучину та будуть боротись до послідної кроплі крови.

З анґлійського парляменту — Палата громад відрочена.

ЛЬОНДОН (Ткб). В палаті громад велась дальше дискусія в дарданельській справі: Wedgwood в своїй бесіді зробив злосливу увагу, що всі міністри, а є їх 22, пішли до буфету і ніхто з них не прислухуєть ся дискусії. Слідуючий бесідник серед живих оплесків заложив протест проти такої образи палати і запитав предсідателя в який спосіб може висказати свій жаль з сего приводу. Предсідатель відповів, що найліпшим способом було б звернути на се увагу. Оплески палати вказують, що вона цілковито на се згоджуєть ся. Міжтим коли деякі посли скоро вийшли з салї, щоб приклинкати міністрів, палата ухвалила відрочити ся.

Італія побоюєть ся за свої інтереси в Альбанії.

РИМ. Міністеріяльна рада відбула два засідання, про котрі доносять письма слідуюче:

Дня 21. с. м. має міністер справедливости Овляно виголосити в Палєрмі політичну бесіду, на котрій мають бути присутні Саляндра і Барцілай.

Міністри обговорювали заграничну політику головно задля загроження інтересів Італії в Альбанії, та застановляли ся над справою запевнення торговельної мореплавби. Дальше ухвалено зарядити в справі Лібії, та переказати 50 міл. лірів як воєнних видатків для міністерства маринарки.

Після кризи в Греції.

АТЕНИ (Аґенція Гаваса (Ткб) В дипльоматичних кругах панує певне невдоволеннє Відбула ся міністеріяльна рада, в котрій взяв участь Дусмавіс. Не запало ще доси рішеннє в справі розвязання парляменту.

З російського розказу.

На російському фронті при 2: армії ґен. Смирнова дістав ся в німецькі руки дневний розказ в справі означування втрат, понесених Москалями. Розказ містить між иншим такі постанови:

1. Втрати до 50% належить вважати за нормальні.

2. Тільки ті втрати, котрі переходять 75% належить вважати за тяжкі.

3. Втрати хоть би найбільші, не управнюють ще до покинення становиска.

Доброго війська навіть дуже великі втрати не можуть приневолити до відвороту. Вислід є зависимий від духа в війську, а не від понесених втрат. — Противно, вожд має тут нагоду виказати свою хоробрість, чим додасть бодрости війську до нових геройських діл, — а тоді може добути побіду видерти у неприятеля його реальний успіх.

Командант армії: Смирнов. Шеф штабу: Квєціяський.

Накликування Італії до помочи Сербії.

ПАРИЖ Преса безупину підносить, що Італія мусить взяти конечно участь в борбах на Балкані. „Таймс“ пишуть, що є сумлівною річю, чи Італійці могли б нині на своїм воєннім тереni змінити положеннє. Головні свої зусилля повинні вони спрямувати на Балкан. Інтерес Італії приневолює її піти з помочею Сербії.

Відворот Сербів.

БУДАПЕШТ. „Az Es.“ доносить з Сербії: По софійським донесенням прибувають там без настанно ранені. Офіцерські круги заявляють що велика скількість амуніції і воєнного материялу, що його почвірне порозуміннє вислало до Сербії, покинули Серби. Звідомленє головної болгарської кватири представляє трудности, з якими сербська армія на кождому кроці стрічаєть ся при відвороті. Остаєть ся Сербам

ром Альбрехтом-Станіславом Радзивилом, опікуном над своєю недорослою донькою, обминувши природних опікунів двох рідних братів, тоді ще молодих людей. Біскуп віддав сироту до кляштору Луцьких бриґіток на вихованнє а сам став господарювати в її спадкових маєтностях. Так минуло років пять-шість. Аж ось брати Станішевські дійшли своїх літ і поженились: Петро взяв Гальшку Гулевичівну а Войтіх панну Підгороденську. Вони легко вернули своє безперечнє право опікунства над небіжкою братаницею, і Петро, як старший, взяв її до себе з кляштору і відобрав з рук біскупа її маєтности. Той, звичайно, ярив ся, галасував, але не зміг нічого вдіяти, бо право було не на його руч. А Ганнуся (так звали сирітку) мов на світ народила ся, вирвавшись з кляштору під ласкаву стріху близьких родичів. Дядько з дядиною милували її як рідну дитину, і Ганнуся почувала себе дуже щасливою. Вона вже виросла з дитинного віку, стала дівчиною, і до неї вже залицяли ся молоді паничі, Тепер було в неї аж два женихи: пан Костантин Гулевич, далекий родич її дядини, і молодий Ліневський, син земського судді. Ходила чутка, що останній даремно топчить стежку, бо панна й її опікуни далеко прихильнійші до молодого Гулевича, який, мабуть; ще сих мясниць, до посту, поведе Ганнусю до шлюбу. Се страшенно обурювало Ліневських, і не стільки самого жениха, як старого суддю. Упертий та гоноpистий дідуган ні за що не хотів погодитись з тим, що над його сином бере перевагу якийсь дрібний шляхтич, та ще й схизматик. Він сам вибрав панну Станішевську, як пристойну пару для свого сина, добре обрахував, який то пожиток буде, як прилучити її спадкові маєтности до його власних (а вони, як на те, були ще й сумежні), і загодя був певний, що Станішевські вважатимуть за особливу честь породнити ся з ним, — аж воно не те! Чи вже ж він попустить, щоб його мрії й заміри розвіялись вітром? Ні, він наважив ся таки добутись свого, не тим, так иншим робом, — і ввійшов в порозуміннє з біскупом. Як справжній юрист, Ліневський, певна річ, добре розумів, що опікунське право Красицького не варт і шеляга; Литовський Статут рішучо усував від опіки осіб духовних, особливо ж таких, що не мали власних маєтків в тім повіті, де пробували малолітні; але він не на те й важив, а більш усього уповав на відважну, рішучу, скваппну вдачу біскупа, бо добре відав з власного досвіду, що відвага й рішучість часом переважують найбезперечнійше право і що закон часто й густо панує перед принціпом beati possidentes. Про се Ліневський таємно порадив ся зі своїм родичем Стемпковським; той цілком похвалив його заміри і охоче брав ся допомогти йому в сїй справі. Сьогоднїшня стріча з біскупом давала їм добру нагоду нарешті спонукати його превелебність до чогось більше реального, ніж одні обіцянки, і змовились про те, що й як дальше чинити. Задля сього власне Ліневський і завів мову про Станішевських, і треба було бачити, яким лукавством зоріли його очі в міру того, як розпаляв ся палкий біскуп,

— Мені, а не братам, небіжчик пан ключник поручив в опіку свою дочку, — гремів тим часом Красицький, — і тільки через те, що мій духовний стан не дозволяє мені держати в домі при собі жінок, я був байдужий до того, що пан Петро Станішевський силоміць порвав її з кляштору; та й до того, була вона тоді ще дитиною. Але тепер, коли вона вже доросла панна, я один маю право опікуватись її долею, і горе тому, хто посміє стати мені на дорозі Пане судде! При всіх почесних свідках я урочисто стверджую свою попередню обітницю: панна Станішевська буде жінкою вашого сина і нічию більше!

— Кланяюсь до ніг ксьондзови біскупови і поки живий не забуду про його милостиву ласку до мене й до мого дому, — умиленно і з низьким поклоном одповів на те старий Ліневський. — Але осмілююсь нагадати вашій превелебности, що до посту зостаєть ся всього тиждень, а до мене доходять чутки, що пан Станішевський вибрав уже для своєї небоги иншого жениха, схизматика, який не посоромив ся пообіцяти йому за те двадцять тисяч золотих, і либонь не сьогодня-завтра панна на силу буде з ним звінчана.

— О, про се вже вам цілком нічого турбувать, мій пане ласкавий. Я теж як і ви, не спускаю очей з того, що дієть ся в Омелянику, і з свого боку узяв деякі міри задля осторогн проти усяких можливих випадків. Шановний ксьондз кустош і канонік Гоголінський тут присутний, може посвідчити перед вашою милостю, що сими днями Луцька консисторія, по моєму наказу, випустила по цілій діецезії секретну інгібіцію (заборону), щоб ні оден ксьондз, під погрозою втрати посади, не смів вінчати панни Станішевської, бо вона на сповіді призналась духовникови, що має побожний замір жертвувати своє життє на службу Богови в монастирі а в таких випадках святий Тридентський собор наказує, щоб подібних „девоток“ не вінчали, аж поки місцевий біскуп точно не довідаєть ся про їх побожний намір. Не лякайтесь про те, шановний пане судде, — з усміхом додав Красицький, помітивши, що при останніх його словах на виду Ліневського зявив ся вираз якоїсь мов би полохливої непевности: моя сирітка, о скільки я знаю, не відзначаєть ся, на мій превеликий жаль, особливою побожністю, і від вашого сина буде залежати відхилити її від побожного наміру, як що правда ще тому,, що така спасена думка змогла уродитись в її легкодумній голівці. Пригадайте, що поета каже про білоглову:

Nec cras, nec heri
Non credas mulieri *).

— Вашa превелебність зважуєтесь давати занадто сміливі обітниці — вмішав ся в розмо-

*) Ніколи не довіряй жінці.

тільки одна дорога до відвороту, котра йде на південь від Брестовацу через Проколіє до Прістіни. Бурмістр Піроту заявив, що Серби убили офіцерів з їх полків піхоти ч.: 20. і 3., бо їм приписувано вину, що два полки зістали майже цілком знищені. Армія Степановича біля Нїшу втікала в дикому переполосї.

Серби покидають Монастир.

ФРАНКФУРТ. З Солуня доносять до „Frankfurter Zeitung“: Зелїзничий рух на лїнії Солунь-Монастир від 6. с. м. спинений. Монастир Серби вже цілком покинули.

Сербські втрати — 75.000 людей.

БЕРЛЇН. „8 Uhr-Abend-Blatt“ доносить з російської границї: Петроградські і московські часописї містять про положеннє в Сербії ріжні звіти, котрих зміст такий:

Відворот сербських військ стрічаєть ся з щораз більшими перешкодами та труднотями. Втрати головно в военному матеріялї є незвичайно великі. Много амунїційного матеріялу, трену та армат попалось в руки неприятеля. Сербські військові круги оцінюють втрати на 75.000 людей. Знамениті формації, як дивізія Тімока та стара дивізія Шумадія потерпіли дуже, втративши більше чим 70% складу. Карність в сербскому війську не є вже така, як з початку війни. Огірчення на Грецію загальне.

З поезій О. Олеся.

Дай руку, мій вітре крилатий,
І вірного друга забудь, —
Брати мої бються за волю
І в військо до себе зовуть.

Прощай, моє море бентежне,
Що помсту збудило в менї, —
Брати мої з скелями бються
І падають мертві в борнї.

Прощайте, чайки легкокрилі,
Лїтайте і плачте без слів, —
Чайками кричать мої сестри
Над трупами рідних братів.

Прощай, моя мати-природо,
На віки прощай і прости
І сина свого без проклятя
Упасти побідно пусти.

* * *

Нехай, як грім, гудуть гармати,
Нехай пянїє все в чаду, —
Я в полї буду сам стояти,
Шаблї ворожі відбивати
І, може, ранений впаду, —
А в стан ваш мертвий не піду.

О, не лякайте! В мене крила,
В крові — огонь, в души — любов,
На що я вам? вас в стані сила,
Не звіть мене! ваш стан — могила,
І в ваших жилах біла кров.

* * *

Покидай чужинцю хату
І вітряк, і двір...
Сам іди кудись на страту
В проклятий Сібір...

Хай прощаються і плачуть
Дїтоньки малі,
Бо вони вже не побачуть
Рідної землї.

Як сховаєш ти в могилу
Жінку і дїток,
Сам ти прийдеш через силу
В рідний куток.

Станеш ти, на кий схилившись,
Глянеш на свій двір
І, невтішними залившись,
Проклянеш Сібір.

В долинї Морави.

(Кореспондент „Vossischer Zeitung“ так описує похід союзних військ в долинї Морави).

Армія Ґенерала Ґальвіца йде дальше долиною Морави.

Туди переходили колись Гуни. Ґоти, Ґепіди, а в кілька столїть пізнїйше Хрестоносції. Тепер тими дорогами переходить новий хрестоносний похід.

В саме серце Сербії провадять ті дороги. В середину серця краю йде наш удар.

Через долину Морави в супокійних часах мчить блискавичний поїзд; тут працюють великі фабрики. В долинї Морави маґазинуєть ся збіже і тут пасуть ся непроглядні череди овець, що живлять населеннє та військо. Чим дальше йдемо в глубину краю тим більше підриваємо животні сили сербського війська.

І знов мусить війна війну живити. Мости на Дунаю ще не готові. Полеві кухнї стоять ще в части по другій сторонї ріки: провянт ще до нас не доходить. Військо помагає собі само. Відділи женуть перед собою малі череди овець та безрог. Тут панує всюди добробит: край богатий. Густо одна при другій лежать богаті оселї, села, повні овочевих дерев. Мешканцї в більшій части втікли, однак худобу зіставили на місци. На городах і левадах пасуть ся вівцї та безроги. Всюди блукають кури, качки, гуси. Кукурудза стоїть на полях не зібрана. На кождому кроцї винна лоза, овочі, оріхи. Край богатий..

Вїздимо в село. Ті що полишились, вивісили білу хоругов. Мущини здіймають шапки, женщини складають на грудях руки на хрест, та хилять ся низько.

Для забезпечення війська беремо закладників, шістьох старих мущин. Так поважно виглядають вони в білих сорочках.. Сидять рядком на приспі, перед ними стоїть „пост“ з наїженим крісом. Коли приближить ся до них наш офіцер, встають та кланяють ся; в очах слїдно великий страх, дарма, що старають ся його укрити. Оден з них показує знимку пільного сербського шпиталя. Лїкарі, сестри милосердя, ранені. А в серединї між Сербами сидять австрійські жовнїрі, бездоганно живлені, та в найлїпшому успособленню Старець безупину показує сю знимку та Австрійців.

В послїднім бою брали участь женщини та недолїтки. Власти зарядили по сїй причинї трус по хатах. В шкільному будинку, що нинї замінений на полкову канцелярію, дійсний арсенал, кулї, старі і нові кріси, пістолети, револьвери, ножі та штилєти. Впрочім не небезпечна збруя, та однак вистарчаюча, щоб завдати смертоносну рану. З стїни глядить сумовито в пурпурі король Петро. Його портрет красуєть ся у всїх публичних урядах. Не стрічаєть ся його тільки по приватних домах, є тут натомість образи короля Олександра та його жінки Драґи. Хати білі, криті червоною дахівкою красують ся серед городів і садів. Двері і вікна мальовані на зелено або ясно. Велике біле полотняне покривало оповиває прічу, що служить як ліжко. В кутї висить недільна одежа зелена і червона мережана, ткана золотом. Кожде, хотьби найменше домашнє урядженнє вказує на добрий, артистичний смак.

Які ж дотеперішні образці та описи з Балкану? Недбалість, дич, бруд. Сербія є лїпша та гарнїйша від тих малюнків, які доси маємо. Подібно як в Росії. Розуміеть ся, що не обійдеть ся і тут без оглади. Та не є тут так гірко, чим прим. в російській Польщі.

Веселий огонь блимає на печі. Се прастаре огнище. Над ним зносить ся комин. Над огнем висить старий котел. Біля нього сільничка з гарно різьбленою ложкою. Проче кухонне знарядде з чистої міди. І то не тільки в тій богатій хлопській хатї. Найнужденнїйше господарство має кухонне мідяне начиннє. Мідь заступає тут місце зелїза.

Жовнїри збирають її та відставляють на зади армії. В шкільному будинку накопичений мідяний матеріял. І тут нїчо не вдїють просьби нї нарікання. Наші вороги хотїли позбавити нас всего, що потрібне до борби і життя. Тепер самі вони нам доставляють. В области цілої армії збираєть ся сей дорогий метал, котрий нам так потрібний як хлїб. А збірка гідна є труду. Оден однїський корпус зібрав в протягу 8 днїв 8 ваґонів міди.

Довший час прожили ми в привітних селах Зідіци і Драґоваца. Наші батерії стоять ще над берегом Морави; по другій сторонї Серби Вкінци під нашим огнем неприятель уступає. Ми йдемо далї аж до ночи. А відтак біваку́ємо на чистому полї. Йде великий дощ. Але се нїщо не шкодить.

Ранним ранком посуваємо ся дальше. На карті нема доріг. Йдемо після компасу. Міст знищений; будуємо новий; в короткім часї є ми вже на другім боцї.

Серб ставить слабий опір заднїми сторожами. Місцями йдемо без стежки і дороги. Виглядає так, начеб природа ставляла опір нашому походови. Та мимо сього йдемо і йдемо вперід.

З під боєвої лїнії.

(Письмо полевого курата.)

Час вже написати Вам листа. Я — як знаєте — виїхав з Варадину 7. жовтня а 13. вечером був вже на місцї. Їхав зелїзницею, а послїдний день кіньми. По дорозї ночував в Станиславові — та до дому годї було приїхати. В полї треба бути 6 місяців, щоб дістати 14-дневну відпустку. Ось вже понад 2 тижнї про Вас нї слиху нї диху. Я при 4. Kavallerie-Truppen-Division. Штаб самі Нїмцї — люде симпатичні дуже — та прихильні вельми нашому українському народови. При шпитали, зглядно се не шпиталь а так зв. Verbandplatz — на фронтї є Hilfsplatz а се другий етап заосмотрювання хорих — 3 лїкарі, один Чех, другий Мадяр — мойсеєвого віроісповідання, я третий, четвертий польський курат бернардин. Ми („Sanitätsanstalt“) творимо окрему цілість. Моя виключна парохія — полк уланів і полк драґонів. Польський має таке саме. Спільна власність т. зв. Schützendivision — се кавалєристи, що потратили конї з усїх полків. народів і віроісповідань; так само кінна артілєрія як і трен належать до нас обох куратів. Уланів моїх я вже висповідав всїх — в драґонах католиків кільканайцять, то само буде в Schützendivision. Ті всї стоять на позиціях і до них треба доїздити, час від часу у самі передові Laufgräben. Артілєрія стоїть значно подальше фронту, від мене 3/4 години їзди зі 4 км. — тамті прочі 8—10 км. Я вже був 2 рази в найпередовійших позиціях. Хочу конче покінчити там сповідь, то буду мав на яких два місяцї спокій, бо і людям годї вічно „перешкаджати“, а в совісти я про них спокійний, бо наш нарід побожний. Коло кождого кріса лївобіч має наш жовнїр розгорнений молитвослов. Молять ся і стріляють, стріляють і просять Бога о поміч і Бог благословить наше оружє.

Перший раз як їхав я на позиції серце тривожило ся трохи. Уява працює много. Доїзджаю до моєї артілєрії. Першу стрічену батерію минаємо з заду яких 40 кроків — саме стріляє в той час. Другій батерії переїздимо попід дула зн. з фронту, яких 60 кроків. Також стріляють. Се зовсїм безпечно, бо кулї ідуть каблуковато в гору високо над нашими головами. Їдемо далї — приїздимо через поляну в другий лїс, тут вже штаб від кінниці, який телєфонічно получений з позиціями проводить військовим операціям. Тут зголошуюсь, бо мій приїзд заповіджений (зн. як спокійно, — нам священикам з дивізії позволяють їхати на позиції. Щасливійші курати при піхотї — вони все в безпосе-

---

ву господар. — Доки панна Станїшевська не в ваших руках, її дядько опікун може завтра-ж віддати її, за кого схоче. Яку ж вартість для пана Лїневського мати-ме тодї ваша урочиста обітниця?

— Як то яку? — гримнув біскуп. — Хіба в нашому королївстві право втеряло вже усяку силу! Та ви-ж чули, що я зараз говорив про інгібіцію?

— Чув, добре чув; але-ж ваша інгібіція може мати якусь силу тільки задля ксьондзів (та й то, як погано з ними торгуватись), а ви-ж чули, що наречений вашої сирітки схизматик. От їх руський піп і окрутить за недорогу заплату хоч в страстну пятницю. Правду я кажу, княже підкоморій? — звернув ся жартовливо Стемпковський до одного гостя, доволї повного, пригожого чоловіка середнього віку, в оксамитній зеленій ферезії з рубиновими ґудсиками, який до сього часу не брав участи в загальній бесїдї, а тихо розмовляв з своїм сусїдою паном Кашовським. То був князь Григорій Святополк-Четвертинський, єдиний з присутних місцевих панів, що не зрік ся ще своєї батьківської віри й народности і не квапив ся перетворитись в ляха; навпаки, він був ревним сином і оборонцем рідної церкви, приймав живу, діяльну участь в справах Луцького братства і за свій розум, бездоганну чесність і лагідну, тихомирну вдачу користував ся загальним поважаннєм. Він з тихою усмішкою подивив ся на господаря й на гостей, видимо зацікавлених, як то він зуміє відказати на дійманий жарт Стемпковського і добродушно відмовив:

— Не знаю, чи зважить ся наш піп на таке дїло; хиба перейде попереду до вашої віри і заздалегідь купить собі індульґенцію на смертельний гріх, який що тільки задумав учинити; тодї, чого доброго, може зважитись і не на таку річ.

(Далї буде).

редний злуці зі своїми реґіментами. Ах яби так хотів бути при битві — так годі не пускають — головою муру не перебю). Тут зіскакую з мого підвода сходжу в землянку вкопану на 2 метри в землю. Представляюсь gehorsamst майорови і мельдую ціль моєї подорожі.

Дістаю ординанса, який має нас провести до позиций. По дорозї стрічаємо полеві кухнї. Здержуємось. Мій візник (драґон) їсть обід. Їдемо далї, Стріли що-раз виразнійші. Инакше крісові — инакше шрапнелї та ґранати, а инакше російські дум-дум, бо Москалї переважно ними стріляють. Доїздимо до Hilfsplatz-у, де другий лїкар і надпоручник сидять в такійже землянцї Упоєний свіжим вітром — та першими вражіннями висїдаю — прошу о спочинок. Приймають мене гостинно офіцирською перекускою (троха сира, ковбаса і коняк) — і засипляю на 1 годину. 2га з полудня. Надїздить другий курат, має похоронити двох підофіцирів тутже на місцї — я іду далї, щоб використати тихий час на сповідь. Вкінци ми вже у цїли. Висїдаю і пішки вступаю в лябіринт вкопаних ровів.

За цїлий час мого 4годинного побуту Москалї віддали до 70 крісових стрілів. Не боюсь нїчого, скачу через рови. За 400 до 600 кроків ворожі позиції. Висповідав військо. Вечоріє — вже темно — вертаю домів.

Другий раз іду вже як в дим. Я в шанцях. Тут між нашими жовнїрами стоять Прусаки. Салютуючи витягають ся мов струни. Генерал наш звиджує становища. Бачить і мене! „Hochwürden in Schützengraben?“ „Jawohl. Herr General! Ich tue meine Pflicht.“ Приходжу до кождого з окрема і слухаю сповіди. Нерозважно вихиляю ся з рова (глубокі вони понад мій ріст ще з ¼ метра). Надпоручник кличе до мене, щоб я „декував ся“. Яж йому: „Мушу дати добрий примір людям — я не боюсь.“ — В тій хвилї з метер над моєю головою перелїтає думдум і впялилась в дерево. Я присїв. Бог покарав за легкодушність і нерозвагу.

Життє треба щадити в тім і річ, щоб як найменьше ми стратили в людях. На будуче вже буду осторожнїщий і не вихилю ся з рова без потреби. Вертаю. Навздогін Москалї повздовж моїх коней, але високо в горі післали нам ще одну кулю на пращаннє. Я вже в дома. Тут знов иньша праця. Сюди привозять ранених.

В трьох комнатах на доливцї розстелена солома, повкривана „деками“. В однїй тяжко раннї — в другій легко. в третій мароди. Сїдаю, або приклякаю коло кожнього улана — о скілько місце позволить і прошу о сповідь. Тяжко ранним даю св. маслосвятє. Скінчивши сповідь приходжу ще раз за яку годину, щоб потїшити, поговорити. Розпитую про все — обійму за голову, поцїлую часом в покровавлене чоло. Вони — раннї — так жадні теплого слова — се зрозуміти може хиба священик, або невіста. Вони мене люблять. А я їх? Бог бачить. Ябн життє дав за моїх уланів. Часом просять о українські часописи, я ще їх не маю. бо змінив адресу, але за тиждень вже сподїюсь.

Ось потрапив ся і московський салдат дезертер — хорий на запаленнє легких, був у нас в шпиталї, сїв я і коло нього! „Ви Москаль чи Українець?“ „Я з Полтавщини — настоящий Українець.“ Вдаюсь з ним в розмову. „Ми би усї піддались під австрійського царя“ — каже менї — „так з заду женуть нас Монголи, Кірґізи а кацапи — то Ваші настоящі вороги.“ Розказую йому про наших стрільців, про спасеннє нашого народу під австрійським правлїннєм, про свободу нашої мови в Галичинї, про се, що освободжуємо їх з під московського довголїтного ярма. Що Нїмцї нас люблять. Се для нього новість. Він ґімназист, має 4 кляси. Хочу відійти. Хапає мене з нечевя за руку, цїлує і просить. Отець посидить ще троха — менї так з Вами добре. В очах його нїма просьба — а улани хорі коло нього зі сльозами глядять то на мене, то на „блудного сина“, який навернув ся та не хоче вертати в „Рассєю“. Алеж я маю обійти ще дві комнати. Рішаюсь, остаю ще хвилю.

Він симпатичний 18-лїтний хлопчина, глядить на мене так щиро діточо і питає: Отець, Ви здобудете Київ, правда? Так сину ми сподїємось сього. А не попалите нам наших садків хороших? У нас такі чудові вишневі садочки, як обкинуть ся цвітом на веснї — а там за слободами степ, а трава така пахуща, а соловеїв стільки — чудно жити на Українї. Ось і у мене сльози на очах — на силу здержуюсь від плачу і деклямую йому про „садок вишневий коло хати...

Іду дальше — Боже чи є гарнїйша душпастирська праця — праця? хиба мила розривка, любов Бога і ближних — як на війнї у поли? Нераз жалкуєть ся котрий, що вже за довго війна. Потерпи сину — то за Україну — годі станути в половинї дороги, здобудемо то і ми і вони будуть щасливійше жили. — Ось знов молодий хлопець лежить з простріленою рукою, рана легка — скоро подужає, бо кість не нарушена. Питаю, чи маєш милу в дома.

Глядить на мене. Думає хвилю і каже маю!

Ось там вона молить ся за тебе — ластівочка кружляє коло хати і щебече — чи вірний, чи вірить він тобі? Дитино — що скажеш їй як вернеш — чи додержав свого слова. чи не злукавив серцем? Отче — я їй вірний був і буду — до смерти. Нераз аж дивно — бо війна несе зі собою тільки упадків — тільки руїн моралї — а наші люде, се перла — се дійсно непорочні борцї за добру святу справу, і Бог благословить таких жовнїрів — і наша побіда певна. Коли би ходило о порівнаннє нашого жовнїра — я-б його порівнав з пруським вояком, з тою ріжницею, що наш получив хоробрість і витревалість Прусака — з українською нїжностю серця. Нераз собі думаю — Австріє будь спокійна — Ти може і не знаєш, який скарб Ти маєш в українському жовнїрі.

Ось так день поза день перелїтає моє життє! Там гень на овиді пожари і гук пушок а тут тиха — невидна, скромна душпастирська праця — утїха.

Пишіть до мене тепер. як я в полї дуже часто і молїть Бога, щоб допоміг сповнити святий обовязок зглядом Бога, держави і України...

Здоровлю...

Анатоль Б...,..

МІНЇЯТУРНИЙ ФЕЙЛЄТОН.

ЮР. ДНІСТРОВИК.

Сторінка з дневника „конфідента.“

...Вузенька болотняна дорога губила ся в шуварі. Сонце схилялось на спочинок. В шуварі перекликувались. то ту то там деркачі. Воздух під вечір холоднїв і сьвіжість несла ся різкими филями по землї, та надавала сили знеможеним утомленим єствам.

Я був легко убраний — однак горяч током електричним прошибала мої сустави, та йшов я чимраз скорше, щоби ще завидна стати в селї К., до котрого було пару кільометрів.

Вже міст засірів над шуваром, а й село бовванїло в верболозї. Якісь постати — мов духи снувались по мостї — я приспішував ходу.

Ще хвилька і я став, поглянув через далековид і зовсїм утвердив ся в своїм підозрїню. Це козаки вганяли, по сїм і тім боцї Днїстра.

Йти — чи нї? Шибнуло менї в голові. Лїпшеб було ночю перейти Днїстер — а сховок в шуварі — знаменитий.

Втім розляг ся гук кількох крісових вистрілів і я завагав ся... Що було причиною стрілів — метушня козаків — зацїкавило мене — і пішов — я мов чимсь тронутий в сторону моста.

Кількадесять кроків перед мостом я знова пристанув і то несвідомо. Вид — який я побачив, був страшний.

На стовпі лїхтарнї — висїв якийсь чоловік середнього росту і корчив ся в останних судорогах. Доокола — купками стояли козаки — а декотрі їздили і щось говорили глядячи все в сторону полудня. І я стрепенувсь — однак це було лиш хвилево.

Друга часть стовпа — моглаб' належати до мене? Подумав я, однак певним кроком пішов в перід.

Приблизивсь до моста — нїхто нїчого не питав. Я крадькома глянув на висячого — і здрігнувсь — це-ж висїв мій товариш, і мов маятник хитавсь в цей то в инший бік.

Одна хвиля — і легенький подув вітру обернув його лицем до мене. Я глянув і очи мої стрінулись з широко отвореними очима друга. І хотяй це тривало лиш хвилю — я не був в силї знести так страшного виду і на слїпо пустивсь бігом через міст. На другім боцї я наткнувсь на якусь постать і. мов з просоня пробудивсь. Передімною стояла постать — здоровенного, з крісом на рамени Москаля,

— З какой деревнї — Гукнув він менї над самим ухом.

— С етой — сказав я і нервово показав рукою на захід від села К.

— С какой?! Гукнув вдруге — вже грізнійше.

— З П. — сказав я вже холодно — дивлячись йому в очі.

— Іді! — Прогуло і рівночасно кремезна постать Москаля уступилась з дороги. Я, мов пяний, пустив ся іти валом, понад Днїстер на захід. І чим більше я віддаляв ся — тим більше огортав мене страх, я біг мов шалений.

Що діялось кругом — нїчого не бачив. Біг стежкою все далї і далї. Чи довго це було — не памятаю. Аж страшний гук отверезив мене. Я станув, оглянув ся і почав всхлухувати ся. Гук більше не повторив ся.

Було вже темно. Я оминув село одно й друге. По дорозї подибав Москалїв, котрі питались мене о дорогу.

За селом звернув я до знайомої менї хати. А, що ще з далека запримітив я там Москалїв звернув в поблизький лїсок звязав вязку дров і тодї пішов до хати. На подвірю кинув дрова і почав кликати господаря по імени.

Вийшов Василь — так називав ся ґосподар, і перестрашено поглянув на мене.

Я це запримітив — а що оподалїк стояли Москалї — я, щоби не кинути на себе підозрїня, почав завзято рубати дрова, Василь стояв нї в сих — нї в тих. По хвилї приступили Москалї і почали просити хлїба, я поглядав на них — і мов сам ґосподар — приказав Василеви дати їм хлїба. Василь механїчно сповнив приказ.

Я порубав свої дрова і пішов до хати. В хатї було повно Москалїв, я поводивсь мов сам ґосподар — а Василь аж тепер зрозумів о що ходить і поводив ся зо мною мов зі своїм братом.

На другий день рано — я взяв „сак“ і пішов ловити рибу у Днїстрі — та справдї хотів подивити ся, що сталось з товаришом. Вчора перед полуднем ми розпращались — а вечером він уже не жив. Що сталось — де його зловили? Думав я.

Дійшов де берега Днїстра і повернув в те місце — де сподївавсь когось застати, І справдї застав я парубчака — також зі „саком“. Ми привитались.

Він мене не знав — анї я його. Це було місце де сходились з околицї на ловлю риб.

— Що-ж чувати в вас у селї? Спитав я, мов знехотя.

НОВИНКИ.

— Знов вістка від Ексц. Митрополита гр. Шептицького. Через бюро „Червоного Хреста“ одержав о. д-р Гнат Цегельський картку від Ексц. Митрополита, що прийшла вчера до Чернівців. Дата: Курск 25. IX. с. с. 1915. Зміст картки: „Майже одного дня дістав я обі картки від Вас дорогий мій доктope. Сердечно дякую за память та співчуваю з серця вашому горю. Татко в Києві, близшої адреси я не міг доси дістати, є на свобідній стопі як заклад-ник. Пишу я ще, може мені удасть ся дістати адресу, то розумієть ся сейчас пришлю. — В Київі много знакомих і наших, тож на кождий спосіб не буде сам. Пишіть на руки лат. сьвященика, як добре памятаю, о. Скальський, але вистарчить загально. Гратулюю до промоції. Сердечно тішу ся. Як проживаєте. Я Богу слава здоров. Матери, знакомим і братови сердечні поклони † Андрей.“

— Вивезені Москалями Українці з Болшовець. Довідуємо ся, що з Болшовець вивезли Москалі при відвороті слідуючих Українців: Миколу Панчука, суплента акад. ґімн. у Львові, та членів „Просвіти“: Луця Сеґіновича, Миколу Фіґурку, Матвія Зарічного, Михайла Зарічного та Федя Губара.

— Продовженнє субскрибції. Правительственний комісар міста Львова, староста Грабовський, одержав телеґрафічне повідомленнє, що міністерство фінансів позволило на дальше приниманнє субскрибції громад і корпорацій на третю воєнну позичку аж до дальшого розпорядку. Ту субскрибцію можна зголошувати тільки в почтовій касі ощадности.

— Господарське значіннє Болгарії для осередніх держав. Після безпосередного получення осередніх держав з Болгарією, припала їй важна роля в економічному життю Австро-Угорщини і Німеччини. Тепер находить ся вона вже в тім положенню, що може осередним державам достарчати свої продукти. Болгарія стоїть головно дуже високо під зглядом плекання худоби. Одно болгарське господарське товариство оголосило студію Михайлова про богацтво худоби в Болгарії. Послідний спис худоби з року 1910 виказує 13 мілїонів 200 тисяч рогатої худоби більшої сорти. 8 міл. 669 тисяч меншої сорти, та 528 тисяч безрог. Заспокоївши своє власне запотрібованнє Болгарія може призначити на вивіз до Австрії та Німеччини що найменше 1 мілїон 400 тисяч штук.

— Молочні карти в Німеччині. Оногдї донесли ми, що німецькі власти запроваджують молочні карти.

Після Берлїна та Дрезна запроваджено їх в Липську та Ґданьску. Постанови не є всюди однакові. В Липську управильнено доси вжиованнє молока тільки у дїтей до 2 року життя; старші дїти можуть правильно бути кормлені молоком тільки о стільки, о скільки їх відживлюваннє є недостаточне. Також мамки та хорі дістають молочні карти. Скількість молока, призначена денно на одну особу виносить до одної літри. В Ґданьску видають ся молочні карти для хорих і немічних після лїкарської опінії. Дїти від 2 до 5 року життя одержують денно пів літри. Ґданські молочарні можуть продавати молоко за картками рано до год. 11. а по полудни до 6. год. Доперва поза тими годинами можна одержати молоко також і без молочної карти.

Маючу часть населення візвав маґістрат, щоб невживала молока.

Від 1. грудня с. р. в Ґданьску будуть запроваджені також карти на нафту. Хто має уряджене ґазове або електричне вже не одержить нафтової карти.

— Російські державні довги. В р. 1914, отже перед війною, російські державні довги виносили 9 мілїярдів рублїв. Теперішний буджет предвиджує з днем 1. січня 1916 — 16 мілїярдів 780 мілїонів недобору.

— Заказ продажі алькоголю по німецьких стациях. В провінціях Бранденбурґії, Познаньским та на пруським Шлеску заборонили військові власти продаж алькоголю та лїкерів, так для військових як і цивільних осіб.

— Молочні карти в Будапешті. Комісія зложена з 10 членів горожан Будапешту рішила запевнити молоко для дїтей понизше 10 лїт і для хорих при помочи карт. Маґістрат звернув ся до правительства з просьбою, щоб воно установило максимальні ціни на молоко, яйця, масло та товщі.

— Воєнна фундация Круппа. Фірма Круппа основала велику воєнну фундацію. Позаяк чиста дивиденда, яка їй сего року припадає є висша о 23 мілїонів 700 тисячів корон від зиску з минулого року, проте фірма зрекла ся її в користь маючої ся заложити великої 20 мілїонової фундациї, призначеної для дїтей і родин поляглих і інвалідів. Решта дивиденди се є 3 міл. 700 тисяч корон призначує фірма на скріпленнє німеччини в східній мархії.

— Перевоженнє тлїнних останків жовнїрів. Мінїстерство внутрішних справ видало обіжник з д. 4. с. м., в якім подає до відома, що ц. і к. начальна команда армії, зглядно начальна етапова команда з нагоди спеціяльного случаю, письмом з дня 18. жовтня с. р. подала до відома, що застерігає собі рішеннє, що до поодиноких случаїв перевоження тлїнних останків в области армії стоячої на полї.

— Нова дорожкарська тарифа. На час тревання війни з обовязуючою силою від 15-го падолиста с. р. управа міста Львова в наслїдок рескрипту ц. к. Намісництва в Бялій оповіщує нову дорожкарську тарифу. І так виносить ціна: за парокінний фіякер в день 1 К 30 с., в ночи 1 К 60 с.; однокінний фіякер в день 90 сот., в ночи 1 К 20 сот. З оплатою після часу за першої пів години: двокінний в день 1 К 80 с, в ночі 2 К 10 с.; за кожду слїдуючу чверть години 70 зглядно 90 сот.; однокінний: в день 1 К 50 с., в ночи 1 80 сот. За кожду слїдуючу чверть години 60 зглядно 70 сот.

— Мінїстер війни — млинарем. Одна часопись з Оломунця доносить: Після повороту з Марокка, де д. Мокри був мінїстром війни, зголосив ся він до служби при 54. п. п. як капраль, — та зістав на поли битви ранений. Нинї є він млинарем в Міґлїцу.

— Сталеві шеломи у англійських жовнїрів. „Press Association“ доносить з головної англійської кватири, що певна скількість англійських жовнїрів вже одержала на француський взір, легкі сталеві шеломи для охорони перед шрапнелями та відломками бомб.

— Італійський король на лїтаку. Італійські часописї доносять, що італійський король всїв оногдї на лїтак, перелетїв поле битви над Сочею; другим разом оглядав він з височин Трієст, який після його думки очікує „визволення“.

— Крадуть що можуть. В Фінляндії викрито почтові крадежі на велику скалю. Від якогось часу значна скількість почтових посилок, призначених з Росії для заграниці і на відворот в дорозї на Фінляндію була порожна. Арештовано вже много російських почтових чиновників.

ОПОВІСТКИ.

Недїля, дня 14. падолиста 1915.
Нинї: 13. с. м. гр.-кат. Кос. і Дам. римо-кат. Св. Юзафата.
Завтра: 15. падолиста, гр.-кат. Муч. Акінда, римо-кат. Леопольда В.

○ **Вінчаннє** п-ни Анастазії Корінївної зі Львова з п. Альоізом Свобода, надпоручником етапного баталїона, відбудеть ся у вівторок 16. падолиста с. р. о год. 7:30 вечером в катедрі св. Юра у Львові. Місто окремих повідомлень Вп. пані молодої зложила 25 кор. на Укр. Січових Стрільців.

○ **Кваліфікаційний іспит** до видїлових шкіл в ц. к. жіночій семинарії у Львові, зачнеть ся дня 15. падолиста с. р. письменними виробами, а по 20. падолиста відбудеть ся устний іспит.

Др. Евген Олесницький оповіщує:

1) З причини, що канцелярія „Сїльського Господаря“ перенеслась вже до Львова і там урядує — а також уряду є у Львові видїл Головної Ради товариства, скінчилась також моя функція часового репрезентанта. „С. Господаря“, яку сповняв я через рік послїдний — і длятого прошу всї філії товариства і взагалі всїх маючих які будь звязи з товариством, щоби зі справами і письмами до „С. Господаря“ звертались не на мої руки до Відня, а прямо до товариства у Львові (ул. Зімо́ровича 20) і тамтуди надсилали також звіти, виповнені квестіонарі і взагалі всї письма, запотребовання і інформації.

2) В часї московської інвазії зібрали мої товариші, вивезені тепер до Росії в помешканю моїм у Львові мої записки, манускрипти, кореспонденцію і документи політичного змісту і віддали в переховаяннє незнаним менї особам. Супротив того смію сим уклінно просити дотичні особи, щоб зволили свої адреси менї до відома ласкаво подати на адресу: Wien VIII Maria Trengasse 6 1/6.

Оповідання Уайльда.

(Сфінкс без тайни і инші вибрані оповідання Оскара Уайльда — з англійської мови переклала Орися Маковська. Львів 1915).

„Книжка новель“. Тепер? Те щонайменше дивний унїкат в роцї війни!“ — скаже сей і той Львовянин, що став незвичайно дразливий зза нечуваної дорожнї харчів. І в своїй кишенї десять разів оберне перед книгарнею Наук. Тов. ім. Шевченка корону. Він мав купити за неї цукру, а тут цукру нема, та є за те нове українське видавництво. „Що за химера? Не розписувано передплати з гори, не заповідано нїчого, а вийшло. Ну, і не унїкат-же то?“

І справдї.

Серед гуку армат і стонів умираючих за вибудову Европи гладіяторів історії, основано, без ніякого гурту і без меценатів, сей скромний захист для давно вже голосом загалу вигнаної з побоєвищ — поезії.

По роцї застанови над українською теперішностию і по пережитім тут на місци, у Львові, стілько місячнім особистім досвідї наїзду ворожого Сходу, звернув ся я з тим горячійшою любовію і з тим глибшою свідомостию до ніколи не висихаючих кастальських жерел штуки, щоби звідтам нести цїлющий нектар чистої творчости всїм перетомленим вже немилосерністю щоденних кровавих фактів воєнної дїйсности, в імя нової культури.

Бо ніколи досї в історії Українства не було такої хвилї, котра-б доказала так очевидно, як нинїшна, що тяжке є життє і добре треба сталити всї сили від заранння, щоби в полудне видержати важкі і загадочні його удари; та якже незвичайні, неймовірні майже овиди отвирає ся хвиля перед тими, що під ударами всевладного життя не стратили віри в його трагічну мудрість і в переростаючу всї системи естетики красу його фантастичних містерій.

І саме тому вибрано на корифея нового українського культурного видавництва — великого модерного оповідача Оскара Уайльда, бо історія його творчости не має в собі нї одної зради ідеалу краси, нї одного заломання характеру творчої душі!

— Та нїчого — от вчора хтось підложив бомбу під міст — і вон троха розірвало, — але ще стоїть — сказав він, показуючи в сторону моста. Кажуть, що хтось зі „шпигів“ — от учора одного й повісили.

— Та-же стояв вартовий — і инші Москалї були, кажу.

— Е та то вже були розійшлись — а вартовий стояв по тім боцї — от у тій будцї

— Ага... А де-ж дїли того, що повісили — вже його не видко.

— Та вот — що його здіймили — і всїх трох похоронили он на тім горбочку — а старий Іван робить їм хрест.

— Скажи-ж менї — як то було — спитав я.

— Та як — відкись привели козаки одного панича — того, що повісили, а двох, що розстрілили, то були хлопи з Г. Наші люде поскаржили на них, будьто вони доносять Мадярам — то їх й розстріляли.

— А як того панича вішали?

— Та був суд у ґґомостьовім домі А потім вивели його за міст і двох Москалїв його вішало, кажуть, що мав бути австрийським „шпигом“ — а хто його знає — докинув байдужно.

— А чи знаєш — як він називав ся?

— Та чому нї — як його вішали, то й читали — називав ся Петро Б. Він написав картку і казав положити на своїм гробі.

— А ти бачив ту картку?

— Бачив — було написано: „Поклонись знайомим — Петро Б.“

Стрий — 12/5. 1915.

Довело ся Уайльдови перетерпіти богато і пережити всю розкіш і гидоту пекольного калейдоскопу; розсвічених кришталевими свічадами льондонських сальонів, зачаджених Квінсеївськими візіями палярень опіюм у Вайшчепелю, казочних кабаретів Парижа, несамовитих подорожей по Африці. — з любови до африканського сонця, і врешті... смертельної безвихідности сірої кімнати в треторяднім готелю десь над француським берегом Ля-Манша.

Все те пережив чоловік такої породи, що наколиб він був істнував перед Адамом, то міг-би вважати ся прообразом сеї першої райської людини, а доля Уайльда прообразом долі є ого на причуд гарного власноручного твору Бога-Отця в шестім дни творення, і заразом так виїмково грішної. Уайльд-людина парадоксальна, Уайльд вивнований з природи бунтом проти неї. лишить ся на все непонятним для загалу, що, як кожня більшість, є нормальний. Отже і ми не станемо розвязувати сеї загадки; нас гидить така пр. занадто проста, брутальна, прямо, розвязка, як ся, до якої на донос особистих ворогів Уайльда, дійшов королівський карний суд в Льондоні, засуджуючи сього, вчора ще любимця Льондону, популярнійшого від самого короля, на кількалітну вязницю „за Гомосексуалізм“. Святиня штуки не має довірочних сповідальниць, і зайві там окремі фахові сповідники, бо в тій святині без устанку лунає голосна сповідь цілого людства через уста творців, то є тих, ще по засаді „О я чоловік! Ніщо людське не є мені чуже!“ визнають на голос всї людські хиби, не маячи й найсмертельнійших пороків власних! Тому хай здержать ся невчасні моралізатори з осудом Уайльда, спізнен м впрочім о цілу смерть сеї ґеніяльної одиниці. Най вдоволять ся тим, що живий Уайльд виходячи з вязниці, сказав:

„Вязниця змінила мене цілковито. Я надіяв ся того, числив на те, і не завів ся. Не слід ніколи зачинати того самого життя. Моє життє, так як твір штуки; справжній артист ніколи двічи не зачинає того самого твору. Моє життє перед вязницею щастило мені на всі лади. Тепер є воно справою скінченою...

Та в тюрмі я бачив и н ш и х і бачив їх так само безщасними як я сам і почув милосердіє для них. Се чудове почуваннє, а я не знав його давнійше. Я навколішках дякую кожньього вечера Господеви за се, що навчив мене милосердія. Бо я прийшов до вязниці зі серцем з каменя і не думав про ніщо инше, тільки про власну роскіш. А тепер моє серце зовсім зломане; ще милосердіє, се те Найбільше і Найкраще в світі ..

Яка підлість булаби — бачити в Уайльді нічо инше, тільки... арештанта. Та нас сей закид не стріне. Ми признаємо в Уайльді великого мистця, пристрастного смільчака життя, влюбленого в найтраґічнійшу красу гріха, врешті апостола милосердія, всьо инше, тільки не — рідінґського вязня.

Сучасна війна переборола також і богато пересудів і повалила їх безповоротно і безпощадно. Нехай факт, що Уайльда переложено на Україні в хвилі найтруднійшій для артистичної праці, засвідчить, що Українців стати на становище куди культурнійше від заскорузлих в пуританстві і здеморалізованих жадобою бізнесу синів Альбійони, що йдуть поруч диких орд Сходу на загибіль також і нашу!

В часі, коли в Льондоні все ще ніяка „шануюча ся“ книгарська фірма, з обережности або гіпокризиї не продає у себе чистих і непорочних творів „неприличного“ Уайльда, український читач докаже що вміє самостійно оцінювати духові вартости нової артистичної культури.

.С...

ЖЕРТВИ.

На приют недужих Українських Січових Стрільців (Львів, вул. Петра Скарги 3.).

За Жовтень (в коронах):

Ольшанська (збірка), Макрошин (село) 123·—, Збірка слідуючих дівчат з Макрошина (село): Гануся Татомир 2·—, Марія Татомир 2·—, Гануся Павелко 2·—, Марія Дружбляк 1·—, Олена Борецька 1·—, Гануся Гащук 1·—, Пазя Шелевій 1·—, Марія Бродик 1·—, Гася Іванець 1·—, Настя Малиха 1·—, Гануся Скіра 1·—, Олена Гевак 1·—, Маруся Самотна 1·—, Настуся Синявська 1·—, Гануся Скіра —·60, Ганя Дружбляк 1·—, Ксеня Босак 1·—, Кася Процайло 1·—, Параня Пахолок 1·—, Настя Козак 1·—, Марина Свинчак 1·—, Олена Білас 1·—, Параня Дуда 1·—, Настя Татомир 1·—, Євка Розожанська 1·—, Євка Мороз 1·—, Марія Мороз 1·—, Марія Жезло 1·—, Гануся Іванець 1·—, Пазя Родоманська 1·—, Настя Мороз 1·—, Паська Босак 1·—, Марія Пелех 1·—, Марія Бакаїм 1·—, Домбровська 1·—, Марія Шелевій 1·—, Євка Сенько 1·—, Андрух Гевак 1·—, Петро Татомир 1·—, Гаська Бакаїл 1·—, Лисинецький Е., Космар 6·—, Теофіль Билинкевич, Раковець 37·—, о. Зиновій Киселевський, Хлїдичин 40·—, брат Матей, студит Львів 30·—, Маріян і Михайло Гавалько, Львів, 10 —, Катр. і Петр Кунасевичі. Cap. Ungarn 40·—, парохіяни Бузовиська на руки о. Ковальського 42·78, Шарий Мих. ц. к. ст. радник скарб. Бажів ad Осьвэнцім 5·—, о. Іван Дашкевич парох Тустановичі 30·—, Зузанна Стрільбицька, Львів, 2·—, Марія Шалерова 5·—, Марія Загоршовська, Львів, 10·—, Антін Костишин, Тарнів, 20·—, Ілія Дмитрук, Надвірна 10·—, о. Олекса Боцький, Двірці 10·—, Зверхність громадська Довге 40·—. — Разом 504·38.

Через нашу Адміністрацію вплинули на Приют слїдуючі жертви:

Громада Романів і Підгородище на руки о. Мартиновича Осипа 6·—, Скриичук Мих. 5·—, Збірка нарохіян з Лисинич (на руки о. В. Бернацького, пароха Підборець 20·—, Володимир і Анна Юськевич, Львів, з нагоди роковин десятьлїтного подружа 5·—. — Разом 90·—.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 13. падолиста 1915.

На російськім фронтї.

На північний захід від Чарторийська відкинено знов неприятельський наступ. Впрочім відбувались тільки артилерійські бої.

На сербськім фронтї.

Наша вишеградська ґрупа взяла неприятельські передні становиска в области долїшної Лїми.

Переходячі через Іваніцу ц. і к. війська здобули височини Велька і Црвена гора; инша ґрупа поконавши трудности ізза снїгу, зимна та високих гір в области між Ібар а долиною Моравіци взяла приступом важні височини Смрцак 1619 і Косутіца 1512, та відкинула кілька протинаступів.

Армія ґен. Ґальвіца здобула пасма височин в горах Яструбацу, та полонила 1100 Сербів.

Болгарська армія перейшла Мораву.

Заст. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Порядок поїздів.

Час приїзду і відїзду почтових поїздів у Львові важний від 1-го жовтня 1915.

Середно-европейський час:

Зі Львова відходять в напрямі:

До Кракова	9·09	рано	почтовий
„ „	10·40	„	особовий
„ „	8·55	вечер	поспішн.
„ „	10 52	в ночи	почтовий
„ Станиславова	9·40	рано	особовий
„ „	4·00	попол.	особовий
„ „	7·15	вечер	поспішн.
„ Стрия	6·39	рано	особовий
„ „	6·20	вечер	особовий
„ Сокаля і Белзця	11·45	рано	почтовий
„ Перемишлян	4·38	попол.	почтовий
„ Яворова	8·40	рано	мішаний
„ Золочова і Бродів	10·20	рано	почтовий
„ Камінки Струм.	9·53	рано	почтовий
„ Самбора	2·16	попол.	почтовий

До Львова приходять в напрямі

З Кракова	6·00	рано	особовий
„ „	7·28	рано	почтовий
„ „	6·08	вечер	почтовий
„ „	6·45	вечер	поспішн.
„ Станиславова	5·12	рано	особовий
„ „	9·38	рано	поспішн.
„ „	5·43	попол.	особовий
„ Стрия	8·05	рано	особовий
„ „	4·48	попол.	почтовий
„ Сокаля і Белзця	5·00	попол.	почтовий
„ Перемишлян	11·24	передп.	почтовий
„ Яворова	4·29	попол.	мішаний
„ Золочева і Бородів	2·09	попол.	почтовий
„ Камінки Струм	6·10	вечер.	почтовий
„ Самбора	9·24	вечер	почтовий

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19